विहितान्नाः प्रजास्तास्तु जग्मुः स्रष्टा यथागतं। ततो ववृधिरे राजन् प्रीतिमत्यः स्वयोनिषु।
भूतग्रामे विवृद्धे तु तुष्टे लोकगुरावपि। उदतिष्ठज्जलाज्ज्येष्ठः प्रजाश्चेमा ददर्श सः।
बहुरूपाः प्रजाः स्रष्टा विवृद्धाश्च स्वतेजसा। चुक्रोध भगवान्रुद्रो लिङ्गं स्वञ्चाप्यविध्यत। ७८०
तत्प्रविद्धं तथा भूमौ तथैव प्रत्यतिष्ठत। तमुवाचाव्ययो ब्रह्मा वचोभिः शमयन्निव।
किं कृतं सलिले शर्व्व चिरकालस्थितेन ते। किमर्थञ्चेदमुत्पाद्य लिङ्गं भूमौ प्रवेशितं।
सोऽब्रवीज्ज्ञातसंरम्भस्तथा लोकगुरुर्गुरुं। प्रजाः स्रष्टाः परेणेमाः किं करिष्याम्यनेन वै।
तपसाऽधिगतञ्चाग्रं प्रजार्थं मे पितामह। औषध्यः परिवर्त्तेरन् यथैवं सततं प्रजाः।
एवमुक्त्वा स सक्रोधो जगाम विमना भवः। गिरेर्मुञ्जवतः पादं तपस्तप्तुं महातपाः। ७८५
इति श्रीमहाभारते सौप्तिकपर्व्वण्यैषीकपर्व्वणि युधिष्ठिरकृष्णसंवादे सप्तदशोऽध्यायः॥ १७॥
॥ श्रीभगवानुवाच॥ ततो देवयुगेऽतीते देवा वै समकल्पयन्। यज्ञं वेदप्रमाणेन विधिवद्यष्टुमीप्सवः।
कल्पयामासुरथ ते साधनानि हवींषि च। भागार्हा देवतास्चैव याज्ञियं द्रव्यमेव च।
ता वै रुद्रमजानन्तो याथातथ्येन देवताः। नाकल्पयन्त देवस्य स्थाणोर्भागं नराधिप।
सोऽकल्प्यमाने भागे तु कृत्तिवासा मखेऽमरैः। ततः साधनमन्विच्छन् धनुरादौ ससर्ज्ज ह।
लोकयज्ञः क्रियायज्ञो गृहयज्ञः सनातनः। पञ्चभूतनृयज्ञश्च यज्ञे सर्व्वमिदं जगत्। ७९०
लोकयज्ञैर्नृयज्ञैश्च कपर्द्दी विदधे धनुः। धनुः स्रष्टमभूत्तस्य पञ्चकिष्कुः प्रमाणतः।
वषट्कारोऽभवज्ज्या तु धनुषस्तस्य भारत। यज्ञाङ्गानि च चत्वारि तस्य सन्नहनेऽभवन्।
ततः क्रुद्धो महादेवस्तदुपादाय कार्म्मुकं। आजगामाथ तत्रैव यत्र देवाः समीजिरे।
तमात्तकार्म्मुकं दृष्ट्वा ब्रह्मचारिणमव्ययं। विव्यथे पृथिवी देवी पर्व्वताश्च चकम्पिरे।
न ववौ पवनश्चैव नाग्निर्जज्वाल चैधितः। व्यभ्रमचापि संविग्नं दिवि नक्षत्रमण्डलं। ७९५
न बभौ भास्करश्चापि सोमः श्रीमुक्तमण्डलः। तिमिरेणाकुलं सर्व्वमाकाशञ्चाभवद्वृतं।
अभिभूतास्ततो देवा विषयान्न प्रजज्ञिरे। न प्रत्यभाच्च यज्ञः स देवतास्तेसिरे तथा।
ततः स यज्ञं विव्याध रौद्रेण हृदि पत्रिणा। अपक्रान्तस्ततो यज्ञो मृगो भूत्वा सपावकः।
स तु तेनैव रूपेण दिवं प्राप्य व्यराजत। अन्वीयमानो रुद्रेण युधिष्ठिर नभस्तले।
अपक्रान्ते ततो यज्ञे संज्ञा न प्रत्यभात् सुरान्। नष्टसंज्ञेषु देवेषु न प्राज्ञायत किञ्चन। ८००
त्र्यम्बकः सवितुर्ब्बाहू भगस्य नयने तथा। पूष्णश्च दशनान् क्रुद्धो धनुष्कोट्या व्यशातयत्।
प्राद्रवन्त ततो देवा यज्ञाङ्गानि च सर्व्वशः। केचित्तत्रैव घूर्णन्तो गतासव इवाभवन्।
स तु विद्राव्य तत् सर्व्वं शितिकण्ठोऽवहस्य च। अवष्टभ्य धनुष्कोटिं रुरोध विबुधांस्ततः।
ततो वागमरैरुक्ता ज्यान्तस्य धनुषोऽच्छिनत्। अथ तत् सहसा राजन् च्छिन्नज्यं विष्फुरद्धनुः।
ततो विधनुषं देवा देवश्रेष्ठमुपागमन्। शरणं सह यज्ञेन प्रसादञ्चाकरोत् प्रभुः। ८०५
ततः प्रसन्नो भगवान् स्थाप्य कोपं जलाशये। सजलं पावको भूत्वा शोषयत्यनिशं प्रभो।